
**KONSOLIDOVANÁ
VÝROČNÁ SPRÁVA
OBCE BRUSNO
ZA ROK 2016**

OBSAH

1. Informácie o vývoji a stave konsolidovaného celku obce Brusno a o významných rizikách a neistotách
 2. Informácie o geografických údajoch, demografických údajoch, histórii, pamiatkach a symboloch obce
 3. Informácie o plnení úloh v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva, kultúry a hospodárstva
 4. Informácie o udalostiach osobitného významu
 5. Informácie o predpokladanom budúcom vývoji činnosti
 6. Informácie o nákladoch na činnosť v oblasti výskumu a vývoja
 7. Informácie o nadobúdaní vlastných cenných papierov a cenných papierov a podielov materskej účtovnej jednotky
 8. Informácia o návrhu na rozdelenie prebytku
 9. Informácie o údajoch požadovaných podľa osobitných predpisov
 10. Informácie o organizačných zložkách v zahraničí
-

Prílohy:

Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2016

Správa audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2016

1. Informácie o vývoji a stave konsolidovaného celku obce Brusno a o významných rizikách a neistotách

Starostkou obce je pani Viera Krakovská, zvolená v komunálnych voľbách v roku 2014.

Poslancami obecného zastupiteľstva sú:

1. Miroslav Balco
2. Bc. Danica Parobeková
3. Pavol Lihan
4. JUDr. Imrich Kolpák
5. Marianna Meškanová
6. Ing. Ján Vaník
7. Rastislav Majer
8. Mgr. Dušan Krakovský
9. Ing. Juraj Pavúk

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce zložený z pracovníkov obce. Zabezpečuje administratívne a organizačné veci obecného zastupiteľstva a starostu obce a poskytuje služby občanom.

Obec Brusno je zriaďovateľom Základnej školy s materskou školou Brusno a Základnej umeleckej školy Brusno. Riaditeľom Základnej školy s materskou školou je Mgr. Alexander Šabo a riaditeľkou Základnej umeleckej školy je p. Ľubica Czippelová. Tieto účtovné jednotky sú súčasťou konsolidovaného celku. Počet zamestnancov konsolidovaného celku je 90, z toho 8 vedúcich zamestnancov.

Výročná správa obce obsahuje informácie o konsolidovanom celku obce Brusno, ktorý je tvorený konsolidujúcou účtovnou jednotkou obcou Brusno a konsolidovanými účtovnými jednotkami, t.j. Základnou školou s materskou školou Brusno a Základnou umeleckou školou Brusno.

A. ÚDAJE O PLNENÍ ROZPOČTU

I. Plnenie rozpočtu príjmov

Čerpanie príjmovej časti rozpočtu (údaje v eur):

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Bežné príjmy	1.541.231	1.753.042,70	1.841.723,23
Kapitálové príjmy	41.920	275.791,46	275.615,46
Finančné operácie	0		
Príjmy celkom	1.583.151	2.028.834,16	2.117.338,69

Popis položiek je uvedený v komentári k jednotlivým položkám príjmov.

1. Bežné príjmy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Daňové príjmy	1.001.308	1.040.521,76	1.137.808,42
Nedaňové príjmy	181.894	153.055,70	143.056,99
Transfery a granty	399.949	835.256,70	836.473,28
Bežné príjmy celkom	1.583.151	2.028.834,16	2.117.338,69

Príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy. Ostatné príjmy boli tvorené transfermi a grantmi v rámci verejnej správy na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a od obcí na činnosť spoločného stavebného úradu.

1.1 Daňové príjmy

	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Daň z príjmov	857.855	958.762,61
Daň z nehnuteľností	63.652	60.778,02
Dane za špecifické služby	119.014,76	118.267,79
Daňové príjmy celkom	1.040.521,76	1.137.808,42

Daňové príjmy tvoria najvýznamnejšiu zložku rozpočtu. Najväčší podiel na daňových príjmoch má výnos dane poukazovanej územnej samosprávy zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Výnos dane je stanovený zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Daň z nehnuteľností je tvorená daňou z pozemkov, zo stavieb a z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Dane za špecifické služby sú

tvorené daňou za psa (2.398,54 €), za nevýherné hracie automaty (4.470 €), za predajné automaty (100 €), za ubytovanie (62.449 €), za užívanie verejného priestranstva (299,50 €), za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (45.762,30 €) a za separovaný zber (2.788,45 €).

1.2 Nedaňové príjmy

	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	45.508	39.338,43
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	77.048	73.292,98
Úroky z vkladov	16	8,06
Iné nedaňové príjmy	30.483,70	30.417,52
Nedaňové príjmy celkom	153.055,70	143.056,99

Nedaňové príjmy sú tvorené príjmami z vlastníctva majetku, z poplatkov a platieb, úrokov a ostatnými príjmami.

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Príjmy boli tvorené predovšetkým z prenájmu budov (37.703,64 €), tieto boli plánované v zmysle uzatvorených platných nájomných zmlúv. Jedná sa o prenájom priestorov v zdravotnom stredisku a "mliečárne" (13.259,61 €), Domu nádeje (277,94 €), priestorov v budove "starej" školy (15.062,81 €) a v nezanedbateľnej výške aj príjmy z príležitostných prenájmov v miestnom kultúrnom stredisku (7.785,12 €).

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Administratívne poplatky boli tvorené výberom správnych poplatkov (7.534,14 €) za udelenie individuálnej licencie na prevádzkovanie hazardných hier prostredníctvom výherných prístrojov, odvodom z výťažku stávkovej kancelárie, poplatky za overenie podpisov, poplatky za rybárske lístky, poplatky za rozhodnutia o výrube stromov atď. Iné poplatky a platby boli tvorené platbami za energie od nájomcov (7.201 €), cintorínskymi poplatkami (941,07 €), platbami za odpadové nádoby (664,80 €), za relácie v miestnom rozhlase (425 €), za stočné (29.081,44 €), za služby domu smútku (70,73 €), za telefón a fax (75,59 €), za znečisťovanie ovzdušia (135,99 €), za vydané stravné lístky zamestnancom (4.762,22 €).

Iné nedaňové príjmy

Iné nedaňové príjmy boli tvorené vratkami platieb uplatnených u dodávateľov projektu Revitalizácia sídiel za neoprávnené výdavky vo výške 28.391,70 € a ďalej z výťažkov z lotérií a iných podobných hier.

1.3 Granty a transfery (bežné)

	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Transfery zo štátneho rozpočtu	820.216,70	821.483,01
Transfery z rozpočtu obce	15.040	14.990,27
Granty	0	0
Transfery celkom	835.256,70	836.473,28

Transfery zo štátneho rozpočtu obec prijala na prenesené kompetencie v oblasti školstva (497.149,17 €), matriky (4.103,17 €), ohlasovne obyvateľstva (729,65 €) a stavebného úradu (1.994,85 €), pozemných komunikácií (92,66 €), životného prostredia (200,63 €), civilnej ochrany (192,78 €), na financovanie volieb (1.274,99 €) a na podporu udržania zamestnanosti (59.527,65 €).

Transfery z rozpočtu obce tvoria transfery od obcí na spoločný stavebný úrad.

2. Kapitálové príjmy

	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Príjem z predaja kapitálových aktív	22.400	22.398
Zo štátneho rozpočtu	253.391,46	252.993,46
Kapitálové príjmy celkom	275.791,46	275.615,46

Príjmy kapitálového rozpočtu predstavovali príjmy z predaja majetku, ostatné príjmy boli tvorené dotáciami zo štátneho rozpočtu. Kapitálové príjmy súvisia s napĺňaním a realizáciou investičných zámerov obce Brusno.

Príjem z predaja kapitálových aktív

Naplnenie kapitálových príjmov súvisí s predajom majetku na základe schválenia predaja obecným zastupiteľstvom.

Ďalšie kapitálové príjmy

Obec prijala na plnenie svojich investičných zámerov účelový transfer zo štátneho rozpočtu na revitalizáciu sídiel 79.391,46 €, smetiarske auto 164.826 €.

II. Plnenie rozpočtu výdavkov

Čerpanie výdavkovej časti rozpočtu (údaje v eur):

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné plnenie
Bežné výdavky	641.388,53	760.194,70	738.660,56
Kapitálové výdavky	135.000	367.377	349.287,09
Výdavky celkom	776.388,53	1.127.571,70	1.087.947,65

1. Bežné výdavky podľa funkčnej klasifikácie

Čerpanie bežných výdavkov podľa funkčnej klasifikácie (údaje v eur):

Položka	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	Popis
Finančné a rozpočtové záležitosti	262.863	262.791,78	Obec – platy, poistné, energie, poštové a telekomunikačné služby, materiál, knihy, pohonné hmoty, propagácia, reprezentačné, dopravné, poistenie áut a majetku, údržba budov a áut, nákup služieb, školenia, poplatky, stravovanie, atď.
Iné všeobecné služby	4.143,17	4.150,93	Matričný úrad – plat a poistné, poštové a telekomunikačné služby, materiál, školenia.
Všeobecné verejné služby inde neklasifikované	3.998	1.355,57	Výdavky na voľby
Ochrana pred požiarmi	13.090	12.201,23	Hasičský zbor – energie, materiál, pohonné hmoty, pracovné pomôcky, poistenie, školenia, údržba, súťaže.
Výstavba	23.028	22.590,12	Stavebný úrad – plat a poistné, cestovné, poštové a telekomunikačné služby, poštovné, materiál, služby, školenia, poplatky, príspevok na stavebný úrad.
Cestná doprava	7.131	5.617,88	Údržba ciest a chodníkov – materiál, údržba.

Nakladanie s odpadmi	72.928,53	70.661,53	Odvoz odpadu – platy, poistné, materiál, pohonné hmoty, údržba, poplatok za uloženie, zákonný poplatok, poplatok za uloženie odpadu, stravné, dohody, mýto.
Nakladanie s odpadovými vodami	89.020	88.714,57	ČOV – energie, materiál, údržba, odborný dozor.
Rozvoj obcí	152.235	150.704,92	Kosenie a údržba verejných priestranstiev – mzdové a odvodové náklady, materiál, palivá, poistenie, údržba, pracovné odevy, školenia, vratka za neoprávnené výdavky na projekt Revitalizácia sídiel (29.577,10 €).
Verejné osvetlenie	23.100	19.127,05	Verejné osvetlenie – energie, údržba.
Rekreačné a športové služby	15.070	14.387,43	Dotácie a úhrada energie športovým klubom.
Kultúrne služby	33.060	30.111,46	MKS – energie, materiál, údržba, čipkárskô.
Náboženské a iné spoločenské služby	19.280	18.396,41	Dom smútku – energie, materiál, údržba (13.362,77 €), dohody (444,11 €), dotácie misie, jednote dôchodcov a S3eške, členské príspevky (3.370,58 €).
Primárne vzdelávanie	500	500	Dotácia ZRPŠ.
Vedľajšie služby v školstve	30.075	30.075,30	Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
Rodina a deti	12.940	9.180,26	Opatrovateľská služba.
Bežné výdavky celkom	760.194,70	738.660,56	

2. Kapitálové výdavky podľa zdrojov a funkčnej klasifikácie

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa zdrojov a funkčnej klasifikácie (údaje v eur):

Položka	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	Popis
Finančné a rozpočtové záležitosti	93.300	93.262,04	Pozemky, kanalizácia, chodníky
Nakladanie s odpadmi	173.677	173.676	Smetiarske auto
Nakladanie s odpadovými vodami	8.000	0	Kanalizácia
Rozvoj bývania	4.000	0	IBV Dubinka

Rozvoj obcí	47.500	41.535,78	Knižnica (40.634,28 €), dopravné značenie (901,50)
Rekreačné a športové služby	39.800	39.776,67	Tribúna
Kultúrne služby	1.100	1.036,60	Ovodnenie notariát
Kapitálové výdavky celkom	367.377	349.287,09	

III. Finančné operácie

1. Príjmové finančné operácie

Obec Brusno v roku 2016 nerealizovala žiadne príjmové finančné operácie.

2. Výdavkové finančné operácie

Obec Brusno v roku 2016 nerealizovala žiadne výdavkové finančné operácie.

IV. Plnenie rozpočtu obce so zohľadnením rozpočtu zriadených rozpočtových organizácií - Základnej školy s materskou školou Brusno, Základnej umeleckej školy Brusno

Položka rozpočtu	Obec Brusno	ZŠ s MŠ Brusno	ZUŠ Brusno	Spolu
Príjmy spolu	2.117.338,69	125.574,96	23.492,36	2.266.406,01
Z toho:				
bežné	1.841.723,23	125.574,96	23.492,36	1.990.790,55
kapitálové	275.615,46	0	0	275.615,46
Výdavky spolu	1.087.947,65	882.457,48	243.401,43	2.213.806,56
Z toho:				
bežné	738.660,56	882.457,48	243.401,43	1.864.519,47
kapitálové	349.287,09	0	0	349.287,09

B. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Aktíva, t.j. majetok spolu v netto výške (t.j. po korekcii oprávkami a opravnými položkami) podľa účtovnej závierky k 31.12.2016 predstavujú sumu 4.582.824,53 eur.

Pasíva, t.j. vlastné zdroje krytia a záväzky podľa účtovnej závierky k 31.12.2016 predstavujú sumu 4.582.824,53 eur.

Členenie aktív (údaje v eur):

	2015	2016	Prírastok/úbytok
Aktíva - netto	4 972 223	4 582 825	-389 398
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	3 231 431	2 896 019	-335 412
Dlhodobý finančný majetok	398 365	398 365	0
Zásoby	35 256	33 993	-1 263
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 216 513	1 151 090	-65 423
Pohľadávky	18 851	21 126	2 275
Finančný majetok	70 374	81 570	11 196
Časové rozlíšenie	1433	662	-771

Členenie pasív (údaje v eur):

	2015	2016	Prírastok/úbytok
Pasíva	4 972 223	4 582 825	-389 398
Oceňovacie rozdiely	9 440	9 440	0
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	2 458 124	2 204 074	-254 050
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-254 050	-86 461	167 589
Rezervy	11 116	11 205	89
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	3441	1 438	-2 003
Dlhodobé záväzky (sociálny fond)	1 147	1 293	146
Krátkodobé záväzky	13 839	14 722	883
Krátkodobé finančné výpomoci	81754	0	-81 754
Časové rozlíšenie	2 647 412	2 427 114	-220 298

Celková bilančná suma obce k 31.12.2016 predstavuje sumu 4.582.825 eur, čo v porovnaní s rokom 2015 znamená pokles o 389.398 eur. Pokles bilančnej sumy je prioritne spôsobený prírastkom oprávok majetku (ročného odpisu) za rok 2016.

Najvýznamnejšiu položku v aktívach tvorí dlhodobý hmotný majetok v netto hodnote 2.896.019 eur, pričom jeho brutto hodnota je 7.842.335,11 eur a výška oprávok k uvedenému majetku je 4.946.316,52 eur. Pokles hodnoty dlhodobého hmotného majetku je spôsobený už vyššie uvedeným prírastkom oprávok majetku. Druhou najväčšou položkou je

zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy vo výške 1.151.090 eur. Táto suma predstavuje zostatkovú hodnotu majetku škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Jej pokles je spôsobený postupným odpisovaním majetku škôl. Obec vlastní akcie v akciových spoločnostiach Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a Kúpele Brusno vo výške 398.365 eur, čo je v súvahe uvedené v položke dlhodobý finančný majetok. V celkovej sume pohľadávok 21.126 eur je predovšetkým pohľadávka voči Kúpeľom Brusno z titulu neodvedenej dane za ubytovanie ako aj pohľadávky z ostatných daňových a nedaňových príjmov obce (nezaplatených daní a poplatkov. Finančné účty v sume 81.570 eur tvoria zostatky peňažných prostriedkov na účtoch v bankách a zakúpené ceniny (stravné lístky).

V položke pasív najvyššiu sumu tvorí časové rozlíšenie vo výške 2.427.144 eur, čo predstavuje zostatkovú hodnotu majetku obce obstaraného z cudzích zdrojov (z dotácií zo štátneho rozpočtu a prostriedkov Európskej únie). Pokles tejto položky je spôsobený postupným odpisovaním majetku obstaraného z cudzích zdrojov. Druhou najvýznamnejšou položkou je nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov vo výške 2.204.074 eur. V tejto položke sú zúčtované rozdiely spôsobené prechodom účtovníctva obcí na aktuálne účtovníctvo v minulých rokoch a zároveň sú tu kumulované výsledky hospodárenia obce minulých rokov. Pokles tejto položky je spôsobený zaúčtovaním výsledku hospodárenia za rok 2015. Súčasťou pasív je aj výsledok hospodárenia za účtovné obdobie, čo v prípade roku 2016 predstavuje stratu vo výške 86.461 eur. Strata, t.j. záporný rozdiel medzi výnosmi a nákladmi je spôsobená predovšetkým účtovaním ročných odpisov majetku.

C. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Obec k 31.12. 2016 neeviduje žiadne dlhy. Eviduje len dlhodobé záväzky vo výške 1.292,98 eur (záväzky zo sociálneho fondu) a krátkodobé záväzky vo výške 14.721,79 eur (záväzky z obchodných vzťahov v lehote splatnosti vo výške 4.799,72 eur a záväzky voči zamestnancom vo výške 9.922,07 eur), ktoré sú naučtované v pasívach.

D. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Obec nemá zriadené žiadne príspevkové organizácie.

E. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

Obec v roku 2016 poskytla z rozpočtu obce nasledujúce dotácie podľa § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

Príjemca dotácie	Suma dotácie v eurách
Futbalový klub FK 34 Brusno - A,B	11.500
ŠK CVČ	1.000
Volejbalový oddiel	200
Lyžiarsky oddiel	200
Turistický oddiel	200
Slovenské misijné hnutie	150
Miestna organizácia jednoty dôchodcov	150
Občianske združenie S3eška	200
ZRPS pri ZŠ a ZRPS pri MŠ Brusno	500

F. NÁKLADY A VÝNOSY Z PODNIKATEĽSKEJ ČINNOSTI OBCE

Obec Brusno nevykonáva podnikateľskú činnosť a preto neúčtuje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti.

G. HODNOTENIE PLNENIA PROGRAMOV OBCE

Program / Podprogram	Čerpanie rozpočtu
ROZPOČET SPOLU	2.213.806,56
Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola	356.053,82
Program 2: Služby občanom	5.506,50
Program 3: Bezpečnosť	12.201,23
Program 4: Stavebný úrad	22.590,12
Program 5: Cestná doprava	5.617,88
Program 6: Odpadové hospodárstvo	
PODPROGRAM 6.1: ZBER A ODVOZ ODPADU	242.431,65
PODPROGRAM 6.2: NAKLADANIE S ODPADOVÝMI VODAMI	88.714,57
Program 7: Prostredie pre život	
PODPROGRAM 7.1: ROZVOJ BÝVANIA	151.606,42
PODPROGRAM 7.2: VEREJNÉ OSVETLENIE	19.127,05

Program 8: Kultúra a šport	
PODPROGRAM 8.1: ŠPORT	54.164,10
PODPROGRAM 8.2: KULTÚRNE STREDISKO	25.077,95
PODPROGRAM 8.3: KNIŽNICA	40.634,28
PODPROGRAM 8.4: TRADÍCIE	5.820,11
PODPROGRAM 8.5.: KULTÚRA	250
PODPROGRAM 8.6: SPOLOČENSKÉ SLUŽBY	18.396,41
Program 9: Vzdelávanie	
PODPROGRAM 9.2: ZŠ s MŠ	882.957,48
PODPROGRAM 9.3: ZUŠ	243.401,43
PODPROGRAM 9.4: Súkromné centrum ŠPPP	30.075,30
Program 10: Sociálne služby	9.180,26

2. Informácie o geografických údajoch, demografických údajoch, histórii, pamiatkach a symboloch obce

2.1. Geografické údaje

Obec Brusno leží v severnej časti Banskobystrického kraja 20 km severovýchodne od krajského mesta. V rámci Banskobystrického okresu leží v jeho severovýchodnej časti. Brusno na západe hraničí s Hradľom a Medzibrodcom, na juhu s Ľubietovou a na východe s Pohronským Bukovcom, obcami Banskobystrického okresu. Na juhovýchode hraničí s Predajnou, na východe s Nemeckou, Ráztokou a Jasením, obcami Breznianskeho okresu. Na severe má spoločné hranice s obcami Liptovská Osada a Liptovská Lužná, ktoré ležia v okrese Ružomberok v Žilinskom kraji.

Obec sa nachádza medzi horstvami Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria, v západnej časti okresu Banská Bystrica, severovýchodne od okresného mesta. Rozkladá sa na obidvoch brehoch rieky Hrona. Brusno je v rámci Slovenska situované takmer v jeho geometrickom strede, ktorý sa nachádza neďaleko na juhozápadnom úpätí Vepra (1339 m).

Z pravej strany do údolia Hrona spadá južné predhorie Nízkych Tatier s masívom Prašivá. Reliéf je značne členitý, zvlhnený a jednotlivé vyvýšeniny dosahujú až nad 1500 m nad morom (Veľká Chochuľa 1754 m – najvyšší vrchol Prašivej, Veľké Košarisko 1682 m,

Lučatínska Hoľa 1588 a Kabanec 1535 m). Tieto vyvýšeniny majú typický hôľny charakter – nie sú bralnaté, svahy sú hladké, v lete zelené, v zime zas oslnivo biele. Okolie obce je okrem nízkej zníženej v údolí Hrona hornaté, tu sa rozkladajú lúky, pastviny a hlavne lesy.

Rieka Hron preteká obcou v dĺžke asi 2 km, príberá prítoky: Sopotnicu – pravobežný a Brusnianku – ľavoobežný. Sopotnica – 12,6 km dlhý ravostranný prítok Hrona bystrinného charakteru, pramení v Nízkych Tatrách pod Veľkou Chochuľou vo výške okolo 1402 m nad morom. Brusnianka- ľavostranný prítok Hrona, je dlhý 8,8 km. Pramení v západnej časti Slovenského Rudohoria pod Kolbou vo výške okolo 955 m nad morom.

Katastrálne územie obce Brusno vymedzené na základe platnej administratívnej hranice má rozlohu 4351 ha.

Podľa geomorfologického členenia leží severná časť katastrálneho územia obce Brusno vo Fatransko – tatranskej oblasti, v celku Nízke Tatry, podcelku Ďumbierske Tatry a časti Prašivá a v celku Horehronskej podolie, podcelku Lopejská kotlina. Južná časť katastrálneho územia patrí do oblasti Slovenského rudohoria, celku Veporské vrchy a podcelku Čierťaz.

Súradnice: 48°79' Zemepisná šírka 19°38' Zemepisná dĺžka

Nadmorská výška: 1753 mnm najvyšší bod Veľká Chochuľa
 533 mnm najnižší bod Koryto Hrona

2.2. Demografické údaje

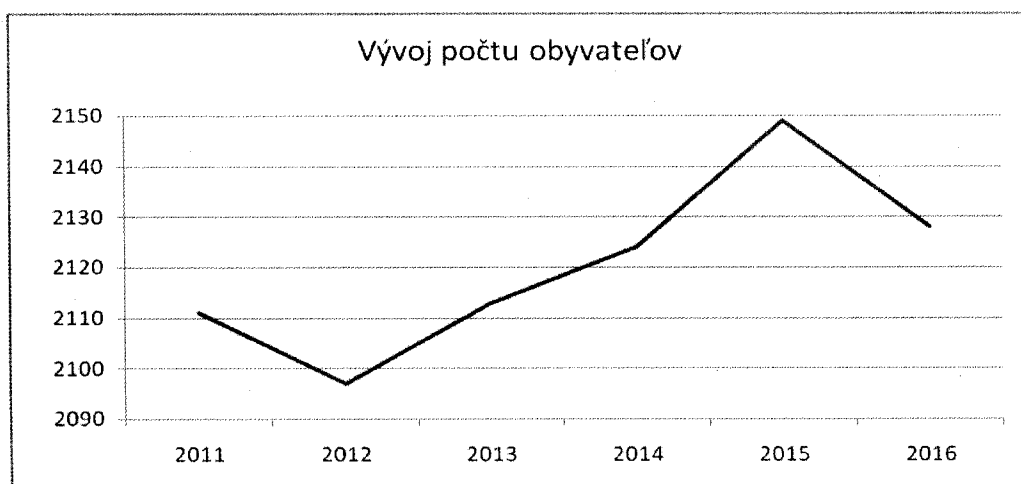
Populácia: 2.128 obyvateľov, z toho 1.033 mužov a 1.095 žien,
 348 detí,
 542 seniorov,
 4.75% miera nezamestnanosti.

Domácnosti: - s jednou osobou (15%),
 - s tromi až štyrmi osobami (55%),
 - s dvomi osobami (20%),
 - s piatimi a viac osobami (10%).

Národnostná štruktúra (podľa posledného sčítania):
slovenská, maďarská, česká, poľská, ruská

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu (podľa posledného sčítania):
katolícka cirkev, evanjelická cirkev, greko-katolícka cirkev

Vývoj počtu obyvateľov:	rok 2011	2.111 obyvateľov
	rok 2012	2.097 obyvateľov
	rok 2013	2.113 obyvateľov
	rok 2014	2.124 obyvateľov
	rok 2015	2.149 obyvateľov
	rok 2016	2.128 obyvateľov

2.3. História

Existencia obcí Brusno a Sv. Ondrej je prvýkrát písomne doložená v roku 1424. V súpise domény hradného panstva Ľupča sú obe obce uvedené pod jediným spoločným názvom villa utraque Zenthandras, teda ako obe obce svätoondrejské. Obe sídla ležali na území Ľupčianskeho hradného panstva a boli teda považované za poddanské osady Ľupčianskeho hradu. Práve s históriou tohto hradu a rovnomenného panstva sú späté najstaršie dejiny Brusna a Sv. Ondreja.

Brusno aj Sv. Ondrej boli poľnohospodárskymi sídlami. Prospektori, ktorí hľadali v chotároch oboch obcí drahé kovy, zastavili svoju činnosť vzhľadom na nerentabilnosť ťažby ešte v priebehu stredoveku. Počas celého stredoveku bol Sv. Ondrej významnejším sídlom ako Brusno. Dôkazom bola existencia kostola stojaceho na dnešnom mieste prinajmenšom už v 15. storočí.

Typickým zamestnaním obyvateľov bol podomový obchod (už v 18. storočí). Podomových obchodníkov nazývali obyvatelia čipkármi. Toto pomenovanie získali podľa tovaru

(paličkované čipky), s ktorým odchádzali obchodovať do ďalekých krajín. Pomenovanie im však zostalo aj potom, keď k obchodu s čipkami pridali drevené výrobky, riad, rôzne tkaniny a výrobky zo železa. K veľkému rozmachu podomového obchodu (čipkárstva) došlo v oboch obciach najmä v 19. storočí.

V roku 1860 sa stal Sv. Ondrej dočasne sídlom slúžnovského okresu v rámci Zvolenskej župy. Úrad slúžnovského okresu sídlil v dodnes existujúcom dvojpodlažnom barokovom objekte pochádzajúcom z druhej polovice 18. storočia (tzv. slúžnovský dom), ktorý bol postavený priamo pod kostolom. Po premiestnení okresného úradu sídlil v budove notariát. Od roku 1892 sa notársky úrad o budovu delil so žandárskou stanicou, ktorá tu mala svoje sídlo až do roku 1941.

Železničná trať z Banskej Bystrice do Podbrezovej so zastávkou v Brusne bola vybudovaná v roku 1884.

V druhej polovici 19. storočia sa obyvateľstvo Brusna a Sv. Ondreja venovalo roľníctvu, chovu hospodárskych zvierat a podomovému obchodu. Časť obyvateľov sa zamestnala v železiarskych podnikoch na Horehroní a časť zostala pracovať v lesníctve. Boli však aj takí, ktorí sa rozhodli riešiť svoju neľahkú životnú situáciu vystáhomectvom. Počas 1. ČSR aj napriek ťažkej hospodárskej situácii bola do obcí zavedená elektrická energia a vodovod, vo Sv. Ondreji sa zriadil poštový úrad a postavila sa strojová píla.

Počas 2. svetovej vojny sa obyvatelia Brusna a Sv. Ondreja aktívne zapojili do SNP. Najťažšie boje sa odohrávali vo vtedy k Sv. Ondreju patriacej osade Bukovec počas zimy na prelome rokov 1944 a 1945. Práve tu, v dome Jozefíny Rybárovej, boli 3. novembra 1944 zajatí povstaleckí generáli J. Golian a R. Viest. Obyvatelia osady boli za svoju pomoc partizánom 21. februára 1945 potrestaní – nacisti Bukovec úplne vypálili. Oddiely rumunskej a Červenej armády oslobodili 22. marca 1945 Sv. Ondrej a o deň neskôr, 23. marca 1945, aj Brusno.

V období komunistickej diktatúry sa pristúpilo k zlúčeniu dovtedy dvoch samostatných obcí Brusno a Sv. Ondrej. Už viackrát predtým avizované zlúčenie odkladané pre protesty občanov sa stalo realitou v roku 1960. Nová obec dostala aj úplne nový názov – Hronov. V roku 1974 sa obec znovu premenovala na Brusno.

2.4. Pamiatky

Dom tradičných umení

Dnes Dom tradičných umení, ktorý prešiel poslednou rekonštrukciou v rokoch 2004-2005 je najstaršou zachovanou svetskou budovou v Brusne. Pôvodne bola vybudovaná v druhej polovici 18. storočia ako ubytovňa pre posádku vojakov. Neskôr tam dočasne sídlil úrad slúžnovského okresu Brezno a od roku 1878 sídlil v budove notariát, ktorý sa neskôr delil o budovu so žandárskou stanicou. V druhej polovici 20. storočia tam bola ľudová škola umenia a školské dielne. Po rozsiahlej rekonštrukcii v súčasnom období slúži žiakom Základnej umeleckej školy na výtvarné a keramické práce. Taktiež slúži aj pre príležitostné umelecké výstavy a koncerty žiakov ZUŠ.

Kúpele Brusno

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1818, ale až do roku 1834, kedy sa začala stavba prvého kúpeľného domu, dokončeného v roku 1837, sa v dokumentoch neuvádza kúpeľné využitie prameňov. Prvá sezóna v kúpeľoch sa začala v roku 1838 a trvala až do roku 1859, kedy kúpeľný dom zhorel a bol obnovený v roku 1861. Počas druhej svetovej vojny boli kúpele v zlom technickom stave, ktorý ešte zhoršil požiar v roku 1947 a o ich obnovu sa postaral až komunistický štát, ktorý kúpele v roku 1948 znárodnil. Najväčšie architektonické zmeny zaznamenali kúpele po roku 1974, kedy sa začalo s výstavbou pavilónu Poľana, ktorý bol otvorený v roku 1985. V súčasnosti sú Kúpele Brusno akciovou spoločnosťou.

Socha Krista v Getsemanskej záhrade

V časti obce Kúpele Brusno v tesnej blízkosti Kaplnky sv. Anny je postavená socha Krista v Getsemanskej záhrade. Sochu vytesal v roku 1923 akademický sochár Július Bártfay. Toto dielo bolo vyrobené z dvoch kamenných blokov, ktoré sa spojili. Sochu venovali Kúpeľom Anton Križan a Vojtech Šuhajda a dodnes patrí k neodmysliteľnej súčasť areálu v blízkosti Kaplnky sv. Anny.

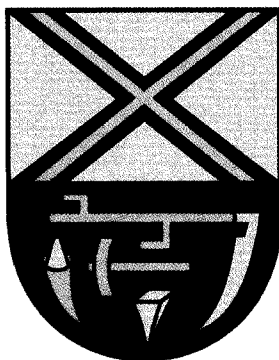
2.5. Symboly obce

Erb obce Brusno

Má túto podobu: v hornej striebornej polovici deleného štítu zlatý modro lemovaný kríž sv. Ondreja, v dolnej modrej polovici pod striebornou položenou kosou so zlatým poriskom

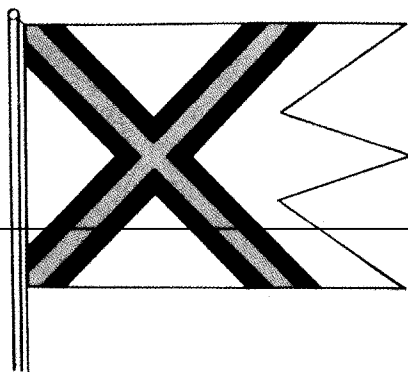
strieborné položené kladivo so zlatou rukoväťou nad striebornou nákovou, vpravo strieborná osla v zlatom rohu.

Zlatú možno nahradiť žltou, striebornú bielou. Pri čierno-bielom označení farieb ich možno vyjadriť takto: zlatá je jemne bodkovaná, strieborná ostáva voľná a modrá je vodorovne šrafovaná.

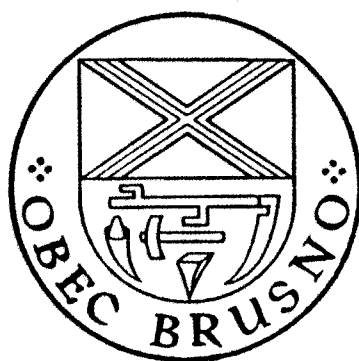
Vlajka obce Brusno

Vlajku tvorí v bielom liste žltý, modro lemovaný kríž sv. Ondreja. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi.

Pečať obce Brusno

Pečať Brusna je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhospisom OBEC BRUSNO. Priemer pečate je 35 mm, čo zodpovedá domácim zvyklostiam a je tiež v súlade s predpismi o používaní okrúhlych pečiatok s obecnými symbolmi.

Erb, pečať a vlajka predstavujú trojicu najvýznamnejších symbolov obce. Od nich možno odvodiť ďalšie symboly obce Brusno:

- zástava Brusna,
- krátka zástava Brusna,
- koruhva,
- znaková zástava Brusna,
- kombinovaná, alebo tiež „veľká“ koruhva Brusna,
- štandarda starostky (starostu) Brusna,
- okrúhle pečiatky s obecným symbolom.

3. Informácie o plnení úloh v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva, kultúry a hospodárstva

3.1. Plnenie úloh v oblasti výchovy a vzdelávania

Výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečuje Základná škola s materskou školou Brusno. Základná škola s materskou školou Brusno plní úlohy v oblasti prenesených kompetencií v rámci vzdelávania. Organizačné útvary školy – materská škola, centrum voľného času, školský klub detí, školská jedáleň plnia úlohy v oblasti originálnych kompetencií.

Na mimoškolské aktivity je zriadená Základná umelecká škola Brusno, ktorá zabezpečuje činnosť v štyroch odboroch – hudobnom, výtvarnom, literárno-dramatickom a tanečnom. Základná umelecká škola v Brusne, ktorá vznikla v roku 1969, je v súčasnosti školou, ktorú

navštevuje cca 430 žiakov. Riaditeľstvo školy má sídlo v Brusne, detašované pracovisko v Ľubietovej a triedy v Medzibrode, v Nemeckej, v Priechode, na Strelníkoch, ale aj v Jasení a v Predajnej.

V obci sídli Súkromné špeciálno-pedagogicko poradenské centrum, ktoré poskytuje psychologickú, špeciálno-pedagogickú, logopedickú starostlivosť prednostne deťom od narodenia (raná starostlivosť) do pätnástich rokov, ale aj klientom mimo tejto vekovej kategórie. Zabezpečuje komplexnú diagnostiku a následnú odbornú starostlivosť – stimuláciu, terapiu, reedukáciu, poradenstvo rodičom a pedagógom, tiež odporúča spoluprácu s ďalšími odborníkmi (pediater, neurológ, rehabilitačný pracovník a pod.)

3.2. Plnenie úloh v oblasti sociálneho zabezpečenia

Sociálne služby v obci zabezpečuje obec Brusno prostredníctvom poskytovania opatrovateľskej služby. Občanom bez domova umožňuje ubytovanie v útulku Dom nádeje.

3.3. Plnenie úloh v oblasti zdravotníctva

V priestoroch zrekonštruovaného zdravotného strediska poskytujú občanom zdravotnú starostlivosť:

Ambulancia praktického lekára pre deti a dorast

Lekár: MUDr. Zatloukalová Soňa

Ambulancia praktického lekára pre dospelých

Lekár: MUDr. Kuniaková Mária

Zubná ambulancia

Lekár: MUDr. Andrej Rusnák

Dopravná záchranná služba

Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o.

Lekáreň

Lekáreň Boston

Kúpele Brusno

K liečebným účinkom sa využívajú pramene prírodných liečivých minerálnych vôd klasifikovaných ako „prírodná minerálna voda, vysoko mineralizovaná, kyselka, hydrogén-uhličitanovo-síranovo, vápenato-horečnatá so zvýšeným obsahom hydrogénuhličitanov a síranov, so zvýšeným obsahom vápnika, horčíka a fluoridového iónu, slabo kyslá, studená.

Využívajú sa štyri minerálne pramene – Ondrej, Ludvik, Paula a Ďumbier, všetky pramene majú prakticky rovnaké chemické zloženie, pričom všetky sú využívané na pitnú kúru a prameň Ondrej súčasne k príprave minerálnych uhličitých kúpeľov.

Prameň „Ondrej“ je tiež plnený v plniarni Kúpeľov Brusno vo viacerých objemoch vo fľašiach a expedovaný do maloobchodnej siete pod obchodným názvom „Brusnianka“.

Vody sa používajú najmä na pitné kúry a minerálne kúpele. Účinok pitných kúr je najvýraznejší pri ochorení tráviaceho ústrojenstva a účinok minerálnych kúpeľov je najmä pri ochoreniach srdcovo-cievneho, pohybového a kožného aparátu.

3.4. Plnenie úloh v oblasti kultúry

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec Brusno v priestoroch miestneho kultúrneho strediska obce Brusno. Okrem príležitostných akcií obec pravidelne organizuje Dni obce Čipkárskô, Stretnutie detí s Mikulášom,

Dom tradičných remesiel slúži v súčasnosti na výučbu výtvarnej výchovy modelovania, nachádza sa v ňom stála výstava Zabudnuté podoby Brusna.

Obec Brusno vydáva dvakrát ročne občasník Čipkárske zvesti, ktorý občanov informuje o aktuálnom dianí v obci ale približuje aj históriu obce.

Obec zabezpečuje knižničnú činnosť prostredníctvom obecnej knižnice.

Obec organizuje spoločenské stretnutia pri príležitosti uvítania detí do života, rozlúčky s deťmi, stretnutia s dôchodcami pri príležitosti mesiaca úcty k starším, stretnutie s členmi hasičského zboru pri príležitosti osláv dňa Floriána – patróna hasičov. Taktiež zabezpečuje pietne rozlúčky so zosnulými.

Športové vyžitie občanov zabezpečujú jednotlivé športové oddiely – futbalový klub, volejbalový oddiel, lyžiarsky oddiel, kulturistický oddiel, turistický oddiel. Na športové účely sú využívané tenisové kurty, futbalové ihrisko, telocvičňa.

3.5. Plnenie úloh v oblasti hospodárstva

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- predajcovia: COOP Jednota, Môj obchod, SAMA,
- Slovenská pošta,
- kaderníctvo (1),
- kozmetické služby (1),
- služby pedikúry a masáží,
- kvetinárstva (2),
- ubytovacie služby a reštauračné služby – Kúpele Brusno, Hotel Brusno, ubytovanie v súkromí,
- kaviareň, pohostinstvá (2).

Najvýznamnejší priemysel v obci :

- Lesy SR Slovenská Ľupča
- Urbárske a pasienkové spoločenstvo Brusno,
- Urbárske a pasienkové spoločenstvo Ondrej
- právnické osoby zapísané v obchodnom registri,
- fyzické osoby (podnikatelia) zapísané v živnostenskom registri.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba:

- Roľnícke družstvo HRON Slovenská Ľupča – rastlinná a živočíšna výroba.

4. Informácie o udalostiach osobitného významu

Po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa nenastali žiadne udalosti osobitného významu.

5. Informácie o predpokladanom budúcom vývoji činnosti

Predpokladaný vývoj konsolidovaného celku obce sa bude orientovať v súlade so schválenými dokumentmi a to programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj v zmysle územného plánu obce a územného plánu Banskobystrického samosprávneho kraja. Budeme vychádzať a odstraňovať slabé stránky obce s ohľadom na životné prostredie.

6. Informácie o nákladoch na činnosť v oblasti výskumu a vývoja

Obec Brusno ani jej rozpočtové organizácie nevyvíjajú činnosť v oblasti výskumu a vývoja.

7. Informácie o nadobúdaní vlastných cenných papierov a cenných papierov a podielov materskej účtovnej jednotky

Obec Brusno ani jej rozpočtové organizácie neemitovala cenné papiere a teda žiadne vlastné cenné papiere ani nenadobudla. Obec Brusno súčasne nemá materskú účtovnú jednotku a teda nevlastní žiadne akcie, dočasné listy a obchodné podiely materskej účtovnej jednotky.

8. Informácia o návrhu na rozdelenie prebytku

Výsledok rozpočtového hospodárenia obce

Rekapitulácia zdrojov a ich použitie v roku 2016 a výsledok hospodárenia:

Rozpočet	Príjmy	Výdavky	Výsledok hospodárenia
Bežný rozpočet	1.990.790,55	1.864.519,47	126.271,08
Kapitálový rozpočet	275.615,46	349.287,09	-73.671,63
Rozpočet spolu	2.266.406,01	2.213.806,56	52.599,45

Výsledok rozpočtového hospodárenia – prebytok rozpočtu za obec Brusno za rok 2016 je 52.599,45 eur.

Prebytok hospodárenia za rok 2016 vo výške 52.599,45 eur navrhujeme použiť nasledovne:

- Prídel do rezervného fondu vo výške 10%, t.j. 5.260 eur.
- Prevod do peňažných fondov obce a následné použitie na kapitálové výdavky v roku 2017 v sume 47.339,45 eur.

Účtovný výsledok hospodárenia obce

V roku 2016 dosiahla obec účtovný výsledok hospodárenia – stratu vo výške 86.461,12 eur.

Účtovný výsledok hospodárenia navrhujeme v celej výške usporiadať v prospech účtu 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

9. Informácie o údajoch požadovaných podľa osobitných predpisov

Nie sú požadované žiadne údaje podľa osobitných predpisov.

10. Informácie o organizačných zložkách v zahraničí

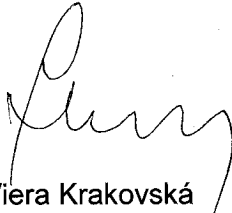
Obec Brusno ani jej rozpočtové organizácie nemajú zriadené organizačné zložky v zahraničí.

11. Prílohy:

Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2016

~~Správa audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2016~~

Brusno, október 2017

Viera Krakovská
starostka obce Brusno